

ikke Dansk Andels-Gødningssforretning skulde blive udelukket fra at blive Importør og bevare sin Kundekreds. Jeg gav det ærede Medlem ganske Ret, og jeg gjorde derfor fra det Øjeblik alt, hvad der stod i min Magt for at tilvejebringe en Tilstand, hvor dette Enevælde, dette Forsøg paa at tiltvinge sig økonomisk Magt over hele det danske Landbrug, kunde brydes. Med god og aldeles nødvendig Bistand af Landbrugsdelegationen og Etatsraad H. N. Andersen under deres Ophold i London lykkedes det at krydse de Planer, der saaledes var lagte, og at tilvejebringe Betingelsen for Indførelse her til Landet af Salpeter gennem Andels-Gødningssforretningen.

Det ærede Medlem har ikke blot loyalt bragt mig sin Tak herfor personlig, men han har ogsaa loyalt skriftlig tilkendegivet sin Mening om hele dette Forhold, da en Del af hans Presse, hvis eneste Formaal synes at være i Alliance med hvem som helst at angribe Indenrigsministeren og hans Foranstaltninger, ogsaa slog sig paa dette Aktieselskabs Parti og forkyndte, at dette Selskab var Aarsag til, at der nu var Mulighed for, at Landet kunde faa Salpeter i rigelig Mængde og til en billig Pris, men at Ministeriet søgte at forhindre det. Det ærede Medlem har loyalt udtrykt, hvorledes hans Opfattelse var; men det ærede Medlem har ogsaa, da han gjorde det, vidst een Ting, nemlig at uden Loven af 7. August 1914 havde Indenrigsministeren staaet ganske værgeløs overfor dette store Selskab, og da havde det gennemført hele sin Plan, saa at det havde været aldeles umuligt at skaffe Adgang her til Landet for Andels-Gødningssforretningens Salpeter, i alt Fald paa en saadan Maade, at Varen kunde indgaa paa fordelagtig Maade for Andels-Gødningssforretningen og dens Virksomhed. Kun den Omstændighed, at man vidste, at der samlet paa eet Sted laa en Magt, som ikke lod sig splitte, som ikke lod sig dele ud i et Landsting med een Mening og et Folketing med en anden Mening, hvor muligvis Købmandsinteresser det ene Sted kunde have besejret Landbrugsandelsinteresser det andet Sted — kun den Omstændighed, at der fandtes en Myndighed samlet paa eet Sted, har gjort det muligt at bryde Planen og skaffe Landbruget dets Ret.

Derfor spørger jeg det ærede Medlem fra Varde, om denne lyriske Lovprisning af Erhvervslivet, som kun kan trives og udvikles under lovbunden Frihed, og Harmen over Regeringens vilkaarlige Myndighed over Erhvervslivet fremsættes i Anledning af denne Affære. Jeg har taget dette Eksem-

pel, for at de ærede Medlemmer skal se, at den Omstændighed, at Krigen er standset ved en Vaabenstilstand, ikke i mindste Maade har ændret de abnorme Forhold, ikke har udelukket, at der endnu stadig er Muligheder, som ikke fandtes den Gang, da fuld, fri Handel og Konkurrence kunde trives her i Verden.

Det vilde nu, da man drøfter disse Spørgsmaal om Loven af 7. August 1914, altid have sin Betydning, hvis man blot een eneste Gang kunde faa Klarhed over, hvad det er i Forvaltningen af hele denne Myndighed, som vækker Mishaget. Det vilde altid betyde noget og maaske kunne lette Forhållingen, hvis man var klar over, hvilke Anordninger fra f. Eks. Januar og Februar Maaneder i Aar, for ikke at gaa for langt tilbage, der er nødvendige eller overflødige eller af en saadan Art, at man vilde have modsat sig dem. Jeg skal henvise til, at en hel Række af de Forordninger, der er kommet i Januar og Februar, er Bestemmelser, som nøje er knyttede til de store Ernæringslove, fordi Ernæringslovene angaaende Korn og Smør og saa fremdeles kun bestemmer visse faste Punkter, men meget rigtigt ikke gaar ind i alle Detailler, idet da den Myndighed, som Loven af 7. August 1914 giver, bruges til at føre disse nærmere Detailler ud i Livet.

Jeg har her hos mig de Anordninger, som er kommet i Januar og Februar. Det er nu ikke min Mening at ville gennemgaa dem alle for det høje Ting. Jeg vil overlade Glæden derved til det Øjeblik, da det ærede Medlem fra Ringkøbing faar sit Ønske opfyldt om, at ethvert af de Spørgsmaal, som denne Administration beskæftiger sig med, først skal passere den høje Rigsdag. Men jeg skal blot nævne nogle faa Ting for at vise, hvad den beskæftiger sig med.

Der er f. Eks. Maksimalpris paa Peber. Den fastsættes ved Priser paa Sort Singapore, paa Hvid Sarwak, Hvid Mentok, naar det er hel Peber, naar det er stødt Peber, naar det er sort Peber og hvid Peber. Det vil utvivlsomt interessere den høje Rigsdag at beskæftige sig dermed i Lovgivningsform.

Man vil maaske sige: Ja, men er det overhovedet nødvendigt at beskæftige sig med det ogsaa i Anordningsform? Jeg skal tillade mig at nævne et Eksempel paa, hvorfor det er nødvendigt. Der kom Te her til Landet med „Fionia“ — det bekendte Juleskib, Æventyret fra den mørkeste Periode; den skulde ved O. K.'s storslaaede Maade at behandle saadanne Spørgsmaal paa bringes uden Fortjeneste for Selskabet